

NÄDALA PÖIDLAD

Rahvusoperi peadirektor Aivar Mäe, keda süüdistatakse kolleegide ahistamises, mõistis ilmselt ise oma käitumise raskust ja astus ametist tagasi. Isiklikult vastutust võtta on muidu inetule loole kõige positiivsem lahendus.

Valgevene võimud korraldavad meeleavaldusi lämmatades vastupealetungi. Viimase arenguna tuli Venemaa presidendi Vladimir Putini lubadus saata „vajaduse korral“ kohale oma korrakaitsejõud. Autokraatlike režiimide vägivaldaahvardustesse tuleb kahjuks väga tõsiselt suhtuda.

JUHTKIRI

Hoidugem turismitööstust toetades rahakülvist

Kui COVID-19 põhjustav viirus meid esimest korda tabas, oli turismil põhimõtteliselt ühe päevaga kriips peal. Hotell hotelli järel panikused üldse kinni. Tallinna sadamas võis imetleda harukordset vaatepilti, kus kõik suured laevad puhkasid korruga koduveltes. Kui lennujaamast tõusis õhku mõni üksik masin, pöörasid inimesed pead – nii harjumatu oli see.

Selge, et kui inimeste liikumine jõuga päris seisma panna, siis turistide lihtsalt ei tule. Praegu me enam nii mustvalges maailmas ei ela, kuid ka lauskeeldudeta on turismisektor endiselt üks enam kannatavaid majandusvaldkondi. Mida sa ikka reisid, kui piiril tervitab sind nõue kaheks nädalaks koju jääda? Ning kui siis riigid, nagu Eesti, mõningaid lende lühikese etteteatamisajaga üldse ära jätavad, väheneb kikh puhkust kuskil kaugemal veeta veelgi.

Eile pöördusid turismiettevõtte valitsuse poole abipalvega. Juba lähitulevikus on nende sõnul loogi all 15 000 töökohta. Riigilt loodavad nad kevadeni toetust 90 miljoni euro ulatuses.

Ühest küljest kõlaks toetamine mõistlikult ja õiglaselt. Andis ju turism enne piiranguid muljet avaldava 8% SKT-st. Niisamuti pole turismis töötavad inimesed valinud „valet“ elukutset, vaid jäid

Toimetuse seisukoht

Turismisektori töötajad on eriti valusasti kriisi teerulli alla jäänud. Kuid üldine toetus võib kinnistada ebaefektiivsust.

praegu kõige valusamini kriisi teerulli alla. Solidaarne riik aitaks neid.

Aga enne, kui minna laustoetuste teed, tuleks leida vastuseid paljudele küsimustele. Näiteks miski ei kinnita, et kevadel oleks oodata ülddist kirge uuesti reisima hakata. Ehk oleks siis mõistlikum inimesi mitte senistes ametites kinni hoida, vaid pakkuda pigem kiiret ümberõpet? Ka ei kannata ühte viisi mitte kõik ettevõtteid, nii mõnigi on osanud ots otsaga kokku tulla. Ega põlistaks toetus ebaefektiivsust? Ja kuidas tagada maksimaalset õiglust, et ühele abi andmine ei sea raskemas olukorda teist? Sektorit aidata pigem siiski tuleks. Arusaadav ka, et mida täpsemini meetmeid suunata, seda suuremat kasu need toovad. Oskaks me riik vaid õigesti mõõta. Mõni senine eraldis – olgu siis 40 miljonit eurot parteide suurannetaja Hillar Tedre Porto Francole või 30 miljonit Tallinnast mitte kuskile lendavale Nordicale – lubab selles paraku kahelda. ●

NÄDALA NÄGU

Kõnedest ja kõnepidajatest

Millal tohib pidada kriitilise ja mureliku kõne? Lugeses reaktsioone Sveta Grigorjeva sõnavõtule Kadrioru roosiaias, tundub, et mitte kunagi. Inimesed kogunevad ju valdavalt rõõmsate sündmuste puhul. Selleks et pidutseda, selleks et tähistada – ja siis ei sobi ometi piduliste head tuju rikkuda! Erandiks on matused: need on kurvad sündmused, aga sealgi kõlbab kadunakesest kõneleeda ainult head.

Kus siis võiks olla paik, kus sobiks öelda välja see, mis häirib ja närvidele käib? Kusagil köögis, bussipeatuses või poe taga? Jah, seal kirutakse küll ja räägitakse suu puhtaks, aga sellisest rääkimisest ei tõuse suurt tulu. See on lihtsalt võimalus hetkeks auru välja lasta. Aga kui sa soovid, et sinu sõnumit kuuldaks, siis ei piisa selle levitamiseks saunalavast.

Vahel ju isegi manitsetakse: seljataga oled sa küll kange õiendama, aga mine ja ütle näku! Noh, Sveta Grigorjeva läks ja ütles. Aga tuleb välja, et see ka ei meeldi. Olevat ebaviisakas. Oskas siis nüüd olla ja elada!

Minule Sveta kõne meeldis, selles oli särtsu ja elu. Kõne on ju iseenesest kohutavalt tüütu žanr – tuleb mingi inimene, avab suu ja sealt hakkab voolama ümmargusi sõnu, teised inimesed aga tukuvad samal ajal saalis ja plaksutavad lõpuks viisakalt.

Kõnemehe sümbol on minu jaoks Leonid Iljitš Brežnev, kes rääkis tunde ega väljendatud selle aja jooksul ainsatki mõtet. Mäletan, kuidas kodus omal ajal masendunult lausuti: „Brežnev pidas täna kõne, „Vremja“ läheb jälle üle!“

See praegu krüptilisena kõlav lause tähendas seda, et kell 21 alanud venekeelne uudisteprogramm „Vremja“, mis edastas seltsimees Brežnevi kõnet alati täies pikkuses, ei lõppenud kell 21.30, nagu saatekavas oli ette nähtud, vaid venis märksa pikemaks. Seetõttu algasid palju hiljem ka järgmised saated: mängufilm, teatriõhtu või mälu-mäng „Kes keda?“.

Võib-olla sellest ajast ongi minus säilinud terav vastumeelsus kõnede ja kõnemeeste vastu. Kui ma näen, et

Andrus Kivirähk

mõni isik rühib pidulikult ilmel kõnetooli poole, mehine paberipatakas peos, katsun ma alati puhvetisse hiilida. Sest ka Eestisse on tekkinud palju väikeseid Brežnevid, kelle suust pudeneb küll hulganisti kaunit vormistatud sõnu, aga sellest, millest jutt käib, pole võimalik aru saada. Lõualuud liiguvad, häält on kuulda, aga mõtet pole. Selles mõttes torkas Sveta Grigorjeva kõne meeldivalt kõrva – see ei mõjunud uinutavalt. Kui üldse kõneleeda, siis asjast – otse ja teravalt. Vastasel korral on mõistlikum mängida muusikat.

Lõpetuseks siiski üks märkus. Viimasel ajal on tõusnud kuidagi erilisse fookusse küsimus, kas ühes või teises riigis võib lihtsast müüjast saada peaminister. Säärases arengus nähakse justkui mingit ideaali. Mina nii ei arva, minu meelest on peaministri amet nii jube, et selle poole küll ei tasu püüelda. Kui ma mõtlen kõikidele neile toredatele ja südamlikele müüjatele, ettekandjatele, bussijuhtidele, remondi-meestele ja juuksuritele, kellega elu mind on kokku viinud, siis säärast karmi saatust ma neile küll ei soovi.

Tore oleks, kui nad jääksid selleks, kes nad on, ja tunneksid endiselt oma tööst rõõmu. Ja mina tunneksin omakorda rõõmu nendega suhtlemisest – sest nemad õnneks ei pea kõnesid. ●

Ka Eestisse on tekkinud palju väikeseid Brežnevid, kelle suust pudeneb küll hulganisti kaunit vormistatud sõnu, aga pole võimalik aru saada, millest jutt käib.

NÄDALA PEEGEL

